

DANIËL WALLACE

Grote vis

Een roman van mythische proporties

Vertaald uit het Engels
door Maaïke Post en Arjen Mulder

Voor mijn moeder

Ter nagedachtenis aan mijn vader

INHOUD

Deel I

De dag waarop hij werd geboren	17
Waarin hij met de dieren spreekt	21
Het jaar dat het sneeuwde in Alabama	22
Een veelbelovende jongen	25
De dood van mijn vader, <i>take 1</i>	26
Het meisje in de rivier	39
Zijn stille charme	43
Hoe hij de reus temde	44
Waarin hij gaat vissen	50
De dag dat hij wegging uit Ashland	54
De eerste stappen in een nieuwe wereld	69

Deel II

De oude dame en het oog	77
De dood van mijn vader, <i>take 2</i>	86
Zijn eerste grote liefde	98
Zijn legendarische benen	100
Waarin hij het initiatief neemt	101
Het gevecht	104
Over de kennismaking met zijn schoonouders	110

Zijn drie werken	115
Hij trekt ten strijde	127
De dood van mijn vader, <i>take 3</i>	132
De dag waarop ik werd geboren	145
Hoe hij mij zag	148
Hoe hij mijn leven redde	153
Zijn onsterfelijkheid	156
Zijn grootste gave	159
Waarin hij een droom heeft	162

Deel III

Waarin hij een stad koopt, en meer	173
Hoe het eindigt	198
De dood van mijn vader, <i>take 4</i>	204
Grote vis	212

OP EEN VAN onze laatste autotochtjes, tegen het einde van mijn vaders leven als man, hielden we halt bij een rivier en wandelden naar de oever, waar we in de schaduw van een oude eikenboom gingen zitten. Na een minuut of wat trok mijn vader zijn schoenen en zijn sokken uit en hing zijn voeten in het helder stromende water en bekeek ze daar. Toen sloot hij zijn ogen en glimlachte. Ik had hem lang niet meer zo zien glimlachen.

Opeens haalde hij diep adem en zei: ‘Dit doet me denken.’

En toen zweeg hij en dacht weer even na. Zijn geheugen werkte toen traag, als hem al iets te binnen wilde schieten, en ik vermoedde dat hij zich een of andere mop probeerde te herinneren, want hij wist altijd wel een mop te vertellen. En anders vertelde hij me een verhaal ter meerdere glorie van zijn avontuurlijke en heldhaftige leven. En ik vroeg me af: waar doet hem dit aan denken? Doet het hem denken aan de eend in de ijzerhandel? Het paard in de kroeg? De jongen die maar één turf hoog was? Deed het hem denken aan het dinosaurus-ei dat hij een keer had gevonden en toen weer kwijt was geraakt, of aan het land waar hij toch bijna een week lang de scepter had gezwaaid? ‘Dit doet me denken,’ zei hij, ‘aan toen ik een jochie was.’

Ik keek naar deze oude man, mijn oude heer met zijn oude witte voeten in die helder stromende rivier, in

deze ogenblikken die tot de allerlaatste van zijn leven zouden behoren, en ik stelde me hem opeens voor als zomaar een jochie, een kind, een jongen, met zijn hele leven nog voor zich, ongeveer zoals ik het mijne nog voor me had. Zo had ik hem nooit eerder gezien. En deze beelden – het nu en het toen van mijn vader – vouwden zich over elkaar heen, en toen werd hij een wonderbaarlijk wezen, wild, zowel jong als oud, bijna dood en pasgeboren. Mijn vader werd een mythe.

DE DAG WAAROP HIJ WERD GEBOREN

De zomer dat hij werd geboren, was de droogste in veertig jaar. De zon schroeide de goede rode klei van Alabama tot korrelig stof en in de wijde omtrek was er geen water te vinden. Eten was er ook nauwelijks. Geen maïs of tomaten of zelfs maar pompoenen die zomer, het verlepte allemaal onder de wazige witte hemel. Alles ging dood, leek wel: eerst de kippen, toen de katten, toen de varkens en toen de honden. Gingen wel de stoofpot in, stuk voor stuk, met bot en al.

Eén man werd gek, at stenen en ging dood. Er waren tien man nodig om hem naar zijn graf te dragen, zo zwaar was hij, en nog eens tien om dat te graven, zo droog was het.

De mensen keken naar het oosten en zeiden: *'Herinner je je die brede rivier nog?'*

En naar het westen kijkend: *'Herinner je je Talberts meer?'*

De dag waarop hij werd geboren, begon als iedere andere dag. De zon kwam op, tuurde neer op het houten huisje waarin een vrouw met een kolossale buik het laatste ei klutste voor het ontbijt van haar man. De man was al buiten op het land bezig het

stof om te ploegen tussen de zwarte en verwrongen wortels van een mysterieus gewas. De zon scheen helder en fel. Toen hij binnenkwam om zijn ei op te eten, veegde hij het zweet van zijn voorhoofd met een rafelige blauwe zakdoek. Daar wrong hij vervolgens het zweet uit en liet het in een oude tinnen beker druppen. Had hij later nog wat te drinken.

Op de dag dat hij werd geboren, bleef het hart van de vrouw heel even stilstaan, en ze ging dood. Daarna kwam ze weer bij. Ze had zich boven zichzelf zien zweven. Ze had ook haar zoon gezien, zei dat hij gloeide. Toen ze terugkeerde in zichzelf, zei ze, voelde ze daar een gloed.

Zei: 'Niet lang meer. Het duurt nu niet lang meer voor hij komt.'

En zo was het.

Op de dag dat hij werd geboren, zag iemand daarginder een wolk die wel een beetje donker leek. Men stroomde samen om het met eigen ogen te zien. Eén, twee, nog eens twee, opeens vijftig man en meer nog, die allemaal naar de hemel keken, naar dat tamelijk kleine wolkje niet ver van hun verschroeide en uitgeteerde stukje grond. Ook de man ging kijken. En inderdaad: een wolk. De eerste echte wolk in weken.

De enige in het stadje die niet naar de wolk keek, was de vrouw. Ze was op de grond gevallen, ademloos van de pijn. Zo ademloos dat ze niet kon

gillen. Ze dacht dat ze gilde – haar mond stond ook open – maar er kwam niets uit. Uit haar mond. Ergens anders was ze wel in de weer. Met hem. Hij kwam eraan. En waar was haar man?

Die stond buiten naar een wolk te kijken.

En niet zomaar een wolk. Eigenlijk helemaal niet klein, een flinke wolk, breed en grijs, en hij kwam boven de uitgedroogde landerijen opzetten. De man nam zijn hoed af en kneep zijn ogen samen. Hij stapte de veranda af om het beter te kunnen bekijken.

Met de wolk kwam ook een zacht briesje opzetten. Prettig. Zo'n zacht briesje dat langs hun gezicht streek, was prettig. En toen hoorde de man een donderslag – boem! – dacht hij tenminste. Maar wat hij hoorde was zijn vrouw die met haar voeten een tafel omschopte. Klonk anders wel als een donderslag. Echt.

Hij deed nog een stap de akker op.

'Manlief!' schreeuwde ze uit alle macht. Maar het was te laat. Manlief was te ver weg en hoorde het niet. Hij hoorde helemaal niets.

Op de dag dat hij werd geboren, verzamelden alle inwoners van het stadje zich op de akker voor zijn huis en keken omhoog naar de wolk. De wolk was eerst klein, toen alleen maar flink, maar al snel werd hij gigantisch, minstens zo groot als een walvis, en liet witte lichtflitsen in zich rondrazen en

barstte toen ineens open en joeg het vuur in de toppen van de dennenbomen, en een paar van de langste mannen daar begonnen zich zorgen te maken: met de blik omhoog trokken ze het hoofd tussen de schouders en wachtten af.

Op de dag dat hij werd geboren, werd alles anders.

Manlief werd vader, vrouw werd mams.

Op de dag dat Edward Bloom werd geboren, regende het.